

Esborrany d'avantprojecte de llei sobre l'ús dels símbols institucionals de les Illes Balears

Exposició de motius

L'article 6 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat mitjançant la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, i modificat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, disposa que la bandera de les Illes Balears, integrada per símbols distintius legitimats històricament, està constituïda per quatre barres roges horitzontals sobre fons groc, amb un quarter situat a la part superior esquerra de fons morat i amb un castell blanc de cinc torres enmig. Així mateix, el precepte disposa que cada illa pot tenir la seva bandera, el seu dia de celebració i els símbols distintius propis, per acord del consell insular respectiu.

Abans, mitjançant la Llei 39/1981, de 28 d'octubre, l'Estat havia regulat l'ús de la bandera d'Espanya i el de les altres banderes i símbols. La bandera d'Espanya és la descrita en l'article 4 de la Constitució de 1978. La regulació que fa aquesta Llei 39/1981 respecte de la resta de banderes és realment succincta, tot i que sí que regula l'ús conjunt obligatori de la bandera d'Espanya amb les altres banderes, en aspectes com la posició que han de mantenir entre si. Per la seva banda, l'article 8 prohibeix l'ús en la bandera d'Espanya de qualssevol símbols o sigles de partits polítics, sindicats, associacions o entitats privades.

En el nostre àmbit autonòmic, la Llei 7/1984, de 21 de novembre, de l'escut de la comunitat autònoma de les Illes Balears, va declarar model oficial de l'escut de la comunitat autònoma el descrit en l'article primer, que es corresponia amb un símbol de llarga tradició històrica i que gaudia d'una acceptació generalitzada en la seva funció representativa. Aquesta norma, a més, regulava altres aspectes sobre l'escut i també prohibí expressament l'ús de l'escut en qualsevol símbol o sigla de partits polítics, sindicats, associacions empresarials o qualsevol entitat privada, així com l'ús de l'escut com a distintiu de qualsevol producte o mercaderia.

A la bandera, la Llei 4/2001, de 14 de març, del Govern de les Illes Balears, només s'hi refereix quan estableix, en l'article 2.2, que el president té dret a utilitzar la bandera de la comunitat autònoma com a guió.

En normativa estatal més recent, la Llei 17/2001, de 7 de desembre, de marques, en l'article 5, va abordar la qüestió disposant que no es poden registrar com a marca, entre d'altres, els signes que reproduïxin o imitin l'escut, la bandera, les condecoracions i altres emblemes d'Espanya, les seves comunitats autònomes, els

seus municipis, les seves províncies o altres entitats locals, llevat que hi hagi l'autorització deguda.

Dins aquest context normatiu, en aquests moments es considera convenient regular amb més detall l'ús dels símbols institucionals de les Illes Balears, així com quins símbols es poden utilitzar o col·locar en els immobles o mobles afectes a serveis públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears o en els centres educatius.

L'article 20.1 de la Constitució espanyola disposa que es reconeix i es protegeix, com a fonamental, el dret a expressar i difondre lliurement els pensaments, les idees i les opinions mitjançant la paraula, l'escriptura o qualsevol altre mitjà de reproducció.

No obstant això, de conformitat amb l'apartat 4 d'aquest mateix precepte, aquesta llibertat té el límit en el respecte als drets reconeguts en aquest títol I de la Constitució ("Dels drets i dels deures fonamentals"), en els preceptes de les lleis que el desenvolupin i, especialment, en el dret a l'honor, a la intimitat, a la imatge pròpia i a la protecció de la joventut i de la infància. Respecte de la infància, és suficient recordar que en la Declaració dels drets de l'infant, aprovada el 1959 per l'ONU, es disposa clarament que l'interès superior de l'infant ha de ser el principi rector de tots els que tenen la responsabilitat de la seva educació i orientació (principi setè de la Declaració).

En l'ordre normatiu de major rang, la Constitució espanyola consagra en l'article 103 el principi d'objectivitat i interès general en les actuacions de les administracions públiques. Aquesta norma ha d'impregnar tota actuació i tot ús que es pugui fer dels béns o espais destinats als serveis públics que presten aquestes administracions.

La Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut bàsic de l'empleat públic, aplicable a tots els empleats de les administracions públiques del territori espanyol, estableix en l'article 1.3 e, com a fonament d'actuació de tots els empleats públics, l'objectivitat, la professionalitat i la imparcialitat en el servei. Així mateix, en el capítol dedicat als deures dels empleats públics, l'article 52 de la Llei esmentada disposa que aquests han d'exercir amb diligència les tasques que tinguin assignades i vetlar pels interessos generals amb subjecció i observança de la Constitució i de la resta de l'ordenament jurídic, i han d'actuar de conformitat, entre d'altres, amb els principis d'objectivitat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat i dedicació al servei públic.

Per la seva banda, l'article 53 de la Llei 7/2007 disposa que l'actuació dels empleats públics ha de perseguir la satisfacció dels interessos generals dels ciutadans i s'ha de

fonamentar en consideracions objectives orientades cap a la imparcialitat i l'interès comú, al marge de qualsevol altre factor que expressi posicions personals, familiars, corporatives, de client o qualsevol altres que puguin topar amb aquest principi.

En el mateix ordre d'idees, la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, estableix com a principi informador el de ser un instrument per a la gestió i la satisfacció dels interessos generals, ordenada jeràrquicament d'acord, entre d'altres, amb els principis de legalitat, objectivitat, neutralitat i servei a la ciutadania.

Seguint en l'àmbit de l'ocupació pública, l'article 137 i de la Llei 3/2007 disposa que és una falta molt greu per al personal al servei de les administracions públiques la violació de la neutralitat o la independència polítiques fent valer la condició de personal funcionari. La formulació és molt genèrica i es considera convenient deixar clar que algunes actuacions dels empleats públics en els espais on fan feina poden constituir un supòsit concret de violació d'aquesta neutralitat exigible i, per tant, una infracció sancionable.

Finalment, l'article 2 de la Llei 6/2001, d'11 d'abril, de patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, estableix que el patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears serveix permanentment als interessos públics i s'ordena i es gestiona d'acord amb els principis d'eficàcia, transparència i bona administració, i l'article 21.2 estableix que l'ús comú general dels béns demaniais s'ha d'exercir lliurement, d'acord amb la seva naturalesa, i correspon per igual a totes les persones, sense que la utilització per part d'unes impedeixi la d'altres. Així mateix, l'article 6 de la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques, preveu que la gestió i l'administració dels béns i drets demaniais per les administracions públiques s'han de fer de manera que es respectin, entre altres principis, l'aplicació efectiva a l'ús general o al servei públic, sense més excepcions que les derivades de raons d'interès públic degudament justificades i la dedicació preferent a l'ús comú davant el seu ús privatiu.

Així doncs, atès tot el que s'ha exposat, amb la finalitat d'aconseguir una major seguretat jurídica en la matèria, d'evitar confusions als ciutadans i de respectar els seus drets, com és el de rebre qualsevol servei públic en condicions de total imparcialitat, en aquests moments es considera també convenient aclarir, a través d'una norma, quins són els símbols que es poden utilitzar en els immobles o mobles afectes a serveis públics propis de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears o en els centres de l'àmbit docent. No es tracta d'impedir la llibertat d'expressió, sinó que aquesta no es desenvolupi en espais que, *per se*, no han de

tenir cap connotació ideològica. En el cas dels empleats públics, a més, cal que la neutralitat i la lleialtat institucional siguin una garantia per a tots els ciutadans destinataris dels serveis públics, i que aquests ciutadans, adults o infants, no puguin ser utilitzats —directament o indirectament— com a vehicle de transmissió d'idees personals dels empleats que hi presten els serveis.

Per tot això, dict el següent

ESBORRANY D'AVANTPROJECTE DE LLEI

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 1

Àmbit d'aplicació

L'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei és el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 2

Símbols oficials de les Illes Balears

Es consideren símbols oficials de les Illes Balears:

- a) La bandera de les Illes Balears, l'escut de la comunitat autònoma de les Illes Balears, el Dia de les Illes Balears, així com qualsevol altre que sigui declarat oficial per la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
- b) Les banderes, els dies de celebració i els símbols distintius propis de cada illa acordats pel consell insular respectiu.
- c) Les banderes, les ensenyes, els escuts i els altres símbols distintius acordats per les corporacions locals.

Article 3

La bandera de les Illes Balears

1. La bandera de les Illes Balears ha d'onejar juntament amb la bandera d'Espanya, ocupant un lloc preferent immediatament després d'aquesta, a l'exterior de tots els edificis públics civils situats en el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears. En els mateixos termes, la bandera de les Illes Balears s'ha de

mostrar juntament amb la bandera d'Espanya quan aquesta s'utilitzi a l'interior dels edificis civils públics situats en el dit territori.

2. En l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears, la bandera de les Illes Balears ha d'ocupar el lloc següent en ordre de preferència a la bandera d'Espanya, respectant, en tot cas, la preeminència i el màxim honor que corresponen a aquesta darrera, de conformitat amb la legislació de l'Estat.
3. Si el nombre de banderes que onegen juntes és imparell, la de les Illes Balears s'ha de situar a l'esquerra de la d'Espanya, des de l'observador. Si el nombre de banderes que onegen juntes és parell, la de les Illes Balears s'ha de situar a la dreta de la d'Espanya, des de l'observador.
4. Quan, en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma, la bandera de les Illes Balears concorri amb banderes insulars o amb les banderes d'altres comunitats autònomes, diputacions provincials, ajuntaments i altres entitats o corporacions, ha d'ocupar un lloc preeminent sobre les d'aquests. La bandera de les Illes Balears ha de ser igual de mida que la d'Espanya i no ha de ser inferior quan concorri amb les d'altres entitats.
5. Es prohibeix, en la bandera de les Illes Balears, en l'escut de la comunitat autònoma de les Illes Balears i en la resta d'emblemes oficials de les administracions públiques de les Illes Balears, la utilització de qualsevol símbol o sigles de partits polítics, sindicats, associacions o entitats privades.
6. Es prohibeix la utilització de la bandera de les Illes Balears, de l'escut de la comunitat autònoma de les Illes Balears i de la resta d'emblemes oficials de les administracions públiques de les Illes Balears en qualsevol símbol o sigla de partits polítics, sindicats, associacions o entitats privades.

Article 4

Ús dels símbols

1. Als béns immobles o mobles afectes als serveis públics propis de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears només es permet utilitzar la bandera de la Unió Europea i la resta de símbols oficials de la Unió Europea; la bandera d'Espanya, l'escut d'Espanya i altres símbols oficials de l'Estat espanyol, i els símbols oficials propis de les Illes Balears que es descriuen en l'article 2 d'aquesta Llei.
2. També estan permesos els símbols següents:

- a) Els representatius d'actes commemoratius de caràcter oficial.
 - b) Els representatius de declaracions oficials d'interès nacional o internacional.
 - c) Els representatius de dol declarat oficialment.
3. La utilització de qualsevol altre símbol diferent dels descrits en els punts anteriors només es permet si és autoritzat prèviament per la conselleria competent.

Article 5

Ús dels símbols en l'àmbit educatiu

1. Als centres educatius públics no universitaris només es permet utilitzar els símbols a què es refereixen els apartats 1 i 2 de l'article 3 d'aquesta Llei. La utilització de qualsevol altre símbol diferent només es permet si és autoritzada prèviament per la conselleria competent en matèria d'educació.
2. Els centres educatius públics no universitaris han de disposar d'una placa identificativa a l'entrada de l'edifici amb el logotip del Govern de les Illes Balears.
3. Els centres educatius concertats no universitaris han de fer constar en les plaques identificatives que col·loquin en els seus edificis que es tracta d'un centre concertat amb el Govern de les Illes Balears.
4. En les comunicacions dels centres educatius públics o concertats no universitaris, en la pàgina web i en la seva publicitat, escrita, telemàtica o per altres mitjans, s'ha de fer constar el nom del centre i del Govern de les Illes Balears acompanyats dels logotips oficials del Govern i el del centre educatiu degudament autoritzat. Aquests logotips propis, en el cas dels centres públics, no poden tenir una mida més gran que el logotip oficial del Govern, ni podran ocultar-lo o desvirtuar-lo visualment.

Article 6

Responsable d'adoptar les mesures adequades pel cessament de l'ús no permès

1. La persona que pel seu càrrec ocupi el lloc de més responsabilitat en els immobles o mobles o en els centres educatius a què es refereixen els articles 4 i 5 d'aquesta Llei, ha d'adoptar les mesures adequades per tal que cessi de manera immediata l'ús no permès per aquesta Llei.

2. En el cas d'absència, malaltia o altre impediment temporal de la persona responsable segons el punt anterior, el responsable d'adoptar aquestes mesures serà la persona a qui correspongui substituir-la.

TÍTOL II

RÈGIM SANCIONADOR

Article 7

Potestat sancionadora

1. Sens perjudici del que disposa l'apartat següent, la conselleria competent en matèria de XXX ha d'exercir la supervisió, el control i la protecció activa per tal de garantir el compliment d'allò establert en aquesta Llei, així com la potestat sancionadora en relació amb el règim sancionador previst en aquesta Llei.
2. La conselleria competent en matèria d'educació ha d'exercir la supervisió, el control i la protecció activa per tal de garantir el compliment d'allò establert en aquesta Llei respecte a l'ús dels símbols en l'àmbit educatiu, així com la potestat sancionadora en relació amb el règim sancionador previst en aquesta Llei en allò que afecta l'àmbit educatiu.

Article 8

Constitueixen infraccions lleus els incompliments de les obligacions que recull aquesta Llei quan no siguin infraccions greus o molt greus. En particular, constitueixen infraccions lleus les conductes següents:

- a) No disposar de placa identificativa a l'entrada de l'edifici dels centres públics educatius no universitaris, amb el logotip del Govern de les Illes Balears.
- b) No fer constar, en les plaques identificatives dels centres educatius concertats no universitaris, que es tracta d'un centre concertat amb el Govern de les Illes Balears.
- c) No fer constar, en les comunicacions dels centres educatius públics o concertats no universitaris, en la pàgina web i en la seva publicitat, escrita, telemàtica o per altres mitjans, el nom del centre i del Govern de les Illes Balears acompanyats dels logotips oficials del Govern i el del centre educatiu degudament autoritzat.

Article 9

Constitueix una infracció greu no adoptar les mesures adequades per tal que cessi de manera immediata l'ús no permès o no autoritzat d'acord amb el que estableix aquesta Llei quan s'està obligat a fer-ho d'acord amb el que disposa l'article 6 d'aquesta Llei.

Article 10

Constitueix una infracció molt greu utilitzar o col·locar, en els béns immobles o mobles afectes a serveis públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears o en els centres educatius públics no universitaris, símbols no permesos o no autoritzats d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

Article 11

Les infraccions lleus són objecte de sanció de multa de 500,00 a 2.000,00 euros.

Article 12

Les infraccions greus són objecte de sanció de multa de 2.001,00 a 5.000,00 euros.

Article 13

Les infraccions molt greus són objecte de sanció de multa de 5.001,00 a 10.000,00 euros.

Article 14

1. En els casos en els quals la conducta pugui ser constitutiva de delictes, l'Administració ha de passar el tant de culpa a la jurisdicció competent i s'ha d'abstenir de seguir el procediment sancionador mentre l'autoritat judicial no dicti sentència ferma, es produeixi el sobreseïment o l'arxivament de les actuacions o el ministeri fiscal retorni l'expedient.
2. La pena imposada per l'autoritat judicial exclou la imposició d'una sanció administrativa.
3. Si no s'ha estimat l'existència de delictes, l'Administració ha d'iniciar o continuar l'expedient sancionador basant-se en els fets que els tribunals hagin considerat provats.

Article 15

Les sancions que preveu aquesta Llei s'han de graduar en consideració a les circumstàncies següents:

- a) L'existència d'intencionalitat o reiteració.
- b) La naturalesa dels perjudicis causats.
- c) La reincidència, per haver comès en el termini d'un any més d'una infracció de la mateixa naturalesa, sempre que s'hagi declarat així per resolució ferma.

Article 16

Són responsables de les infraccions administratives que preveu aquesta Llei les persones físiques i jurídiques que duguin a terme les infraccions tipificades en els articles anteriors. En concret:

- a) Respecte de les infraccions tipificades com a lleus, es consideren infractores les persones que ocupin el lloc de més responsabilitat en el centre educatiu en el qual es duguin a terme qualssevol d'aquestes infraccions.
- b) Respecte de la infracció tipificada com a greu, la persona que pel seu càrrec ocupi el lloc de més responsabilitat en els immobles o mobles o en els centres educatius a què es refereixen els articles 4 i 5 d'aquesta Llei, o bé la persona que la substitueixi en cas de absència, malaltia o un altre impediment temporal.
- c) Respecte de la infracció tipificada com a molt greu, les persones que utilitzin o col·loquin, en els béns immobles o mobles afectes a serveis públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears o en els centres educatius públics no universitaris, símbols no permesos d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

Article 17

1. Les infraccions que preveu aquesta Llei prescriuen en el termini de 6 mesos les lleus, de 2 anys les greus i de 3 anys les molt greus.
2. Les sancions que preveu aquesta Llei prescriuen en el termini d'1 any les imposades per infracció lleu, de 2 anys les imposades per infracció greu i de 3 anys les imposades per infracció molt greu.
3. El còmput d'aquests terminis i la interrupció de la prescripció es regeix pel que disposa l'article 132 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. La

prescripció s'ha d'aplicar d'ofici, sens perjudici que la persona interessada en pugui sol·licitar la declaració.

Article 18

1. La imposició de sancions en matèria d'aquesta Llei s'ha d'efectuar mitjançant un procediment administratiu, que s'ha de tramitar d'acord amb el que disposa el capítol II del títol IX de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i la normativa autonòmica aplicable.
2. Quan qui cometi la infracció ho faci en la condició de personal al servei de l'Administració autonòmica, la imposició de sancions en matèria d'aquesta Llei s'ha d'efectuar mitjançant un procediment disciplinari, que s'ha de tramitar d'acord amb el que disposa el títol VII de la Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut bàsic de l'empleat públic; el capítol III del títol X de la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i el Decret 45/1995, de 4 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de règim disciplinari de la funció pública.

Disposició addicional única

1. S'afegeixen les lletres *o* i *p* a l'article 138 de la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, que tenen la redacció següent:
 - o) Utilitzar o col·locar, en els béns immobles o mobles afectes a serveis públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears o en els centres educatius públics no universitaris, símbols no permesos o no autoritzats d'acord amb el que estableix la Llei XXX sobre l'ús dels símbols institucionals de les Illes Balears.*
 - p) No adoptar les mesures adequades per tal que cessi de manera immediata l'ús no permès o no autoritzat d'acord amb el que estableix aquesta Llei quan s'està obligat a fer-ho d'acord amb el que disposa l'article 6 de la Llei XXX sobre l'ús dels símbols institucionals de les Illes Balears.*
2. S'afegeix la lletra *f* a l'article 139 de la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la Comunitat Autònoma Illes Balears, que té la redacció següent:

f) L'incompliment per part de les persones que ocupin el lloc de més responsabilitat als centres educatius públics no universitaris de les obligacions de disposar d'una placa identificativa a l'entrada de l'edifici amb el logotip del Govern de les Illes Balears, i de fer constar, en les comunicacions, en la pàgina web i en la seva publicitat, escrita, telemàtica o per altres mitjans, el nom del centre i del Govern de les Illes Balears acompanyats dels logotips oficials del Govern i el del centre educatiu degudament autoritzat.

Disposició transitòria única

S'han de substituir els símbols, plaques, comunicacions, webs o publicitat que no s'ajustin a allò que estableix aquesta Llei en el termini màxim d'un any des que entri en vigor.

Disposició derogatòria única

Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin a aquesta Llei, la contradiguin o siguin incompatibles amb el que disposa.

Disposició final primera

S'autoritza el Govern a dictar les disposicions necessàries per desenvolupar i executar la present Llei i per regular el procediment d'autorització de símbols a què es refereixen els articles 4 i 5 d'aquesta Llei.

Disposició final segona

Aquesta norma entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, ...

El president

José Ramón Bauzá Díaz